

Ungdommens glød

Etter revolusjonen er først og fremst en eksistensiell film om 1968-generasjonen i Paris, men den utnytter både det tragiske og det komiske potensialet til fulle.

Revolusjon. Den franske statsmannen Georges Clemenceau (1841-1929) er kjent for å ha sagt noe sånt som at den som ikke er radikal i sine yngre år ikke har noe hjerte, og at den som ikke er konservativ i sin alderdom ikke har noen hjerne.

Men så smertefritt går det vel ikke å kaste av seg sin egen ungdom, for hvem vil vel ikke instinktivt føle seg på parti med studenter som trosser politihester og tåregassgranater, om de skulle snuble over en gjennomsnittsdemonstrasjon på TV? Skjønt, om man går demonstrantene nærmere etter i sømmene, kan det hende det avdekkes både altfor naive drømmer, interne stridigheter, manipulasjon og til og med direkte usunne holdninger.

Alt dette får man anledning til å tenke på om man går og ser Olivier Assayas' film *Etter revolusjonen*, som handler om etterdønningene etter studentopprøret i Paris i 1968.

Paris er jo alle revolusjoners hovedstad. Historisk sett har det dreid seg om klas-

sekamp og forsøk på å avskaffe det gamle privilegiesamfunnet, mens det i etterkrigstiden heller ble et spørsmål om alder og kjønn, altså generasjonskløft og likestilling. Vi kan kalle det en mer metafysisk form for frihet.

Norsk kontekst

For den som ikke er fortrolig med dette miljøet, altså den sterkt politiserte delen av hippiebevegelsen, er nok Dag Solstads bok om gymnaslærer Pedersen, *Gymnaslærer Pedersens beretning om den store politiske vekkelsen som har hjemsøkt vårt land* (Oktober Forlag, 1982), den beste inngangen til dette i en norsk kontekst.

Men ute i Europa var det altså Paris som gjaldt. I Assayas' film møter vi en lang rekke karakterer, men dens gjennomgangsfigur er den unge radikaleren Gilles. Han både hører og hører ikke til i denne malstrømmen av radikal idealisme, for det unge livet hans kan ennå ta mange veier.

Det som gjør *Etter revolusjonen* til en såpass bra film, er at den har en prikkfri balanse mellom det personlige, det mellommenneskelige og det samfunnsmessige. Mye av det siste, det som lå bak opprøret, er inneforstått: skepsisen til den eldre generasjonen på grunn av Vichy-regjeringens svik under Den annen verdenskrig (den tyskvennlige regjeringen under ledelse av marskalk Philippe Pétain), kolonikrigene i Vietnam og Algerie, samt kvinnes kamp, inspirert av blant annet Simone de Beauvoirs bok *Det annet kjønn* fra 1949.

Men det at dette skyves i bakgrunnen, gjør bare filmen mer allmenngyldig, og den

konsentrerer seg mer om hvordan det var å være ung nettopp i denne gitte situasjonen, med de livsviktige valgene Gilles er nødt til å ta. For hva er det egentlig han vil med sitt kunstneriske talent, sine venner og kjærster?

Den frie tanken

På mange måter er dette filmens egentlige handling, og vi blir minnet om at frihet, selv for relativt velbeslåtte mennesker, har sine begrensninger. Til tross for sitt store engasjement for saken, som fører til at han tar en god del sjanser, er Gilles litt av en fri fugl. Han er omgitt av langt mer dogmatiske aktivister. Han må blant annet tåle irettesettelser for å lese en kritisk bok om formann Mao av den (i hvert fall på den tiden) så obskure forfatteren Simon Leys, som hans eldre kamerater mener er CIA-agent.

De diskuterer også intenst hva som er den beste kunstneriske strategien for å nå fram med sitt budskap til arbeiderklassen,

Omtalt film.

ETTER REVOLUSJONEN
Regi: Olivier Assayas
Frankrike, 2012
Premiere: 12. april

OPPRØR: *Etter revolusjonen* er basert på regissøren Olivier Assayas' egne opplevelser under oppveksten, og handlingen foregår i Paris på begynnelsen av 70-tallet.

og spørsmålet er om de bør utvikle et eksperimentelt, revolusjonært formspråk, eller holde seg til det tradisjonelle. Og mens dette diskuteres, så utvikler Gilles sitt eget talent, for han blir stadig mer ambisøs på egne vegne.

Selv om mange av konfliktlinjene som gjorde 1968-opprøret til et globalt fenomen er likeså velkjente som åpenbare, er mye av den indre logikken som bragte den revolusjonære gløden til slike høyder, egentlig ganske bisarr.

Den seksuelle frigjøringen var betimelig, men den åpnet også for følelsesløs utnyttning. Engasjementet for arbeiderne kunne være ekte nok, men denne filmen viser at mange hadde et heller paternalistisk forhold til dem. Paranoiaen florerte, og sjargongen – den

tankeløse automatikken i klassekritikken – sto i misforhold til dyrkingen av den frie tanken.

Mange karakterer

Det beste med denne filmen er at den er så vår for all denne ambivalensen. Om det i det hele tatt er noe som trekker ned, så må

det være at den virker som en konvensjonell filmatisering av en roman.

Det store antallet karakterer man må forholde seg til, gjør at man egentlig ikke blir grepet av noen, selv ikke av Gilles.

Men det er kanskje litt av poenget, for Gilles virker ikke helt fanget av livet selv heller.

Den revolusjonære glød han framviser, i hvert fall til å begynne med, danner en skarp kontrast til den frakobletheten han

synes å føle for resten av sine omgivelser. Men til tross for denne lille innvendingen, er *Etter revolusjonen* en film du absolutt kan unne deg å se. ■

***Etter revolusjonen* har en prikkfri balanse mellom det personlige, det mellommenneskelige og det samfunnsmessige.**

NORSK KONTEKST: Boka om Gymnaslærer Pedersen frå 1982, senere filmatisert i 2005.